

2. Шевченко Т. Хто такі викривачі і від чого їх потрібно захищати? URL: <https://blogs.pravda.com.ua/authors/tshevchenko/5796495e29782>.

3. Конвенція Організації Об'єднаних Націй проти корупції 31 жовт. 2003 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_c16.

4. Порядок обробки повідомлень про корупцію та повідомлень про порушення вимог Закону України «Про політичні партії в Україні», що надходять до Національного агентства з питань запобігання корупції: URL: <https://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0060-18>.

5. Порядок організації роботи із повідомленнями про корупцію, внесеними викривачами у Головному управлінні Держгеокадастру у Дніпропетровській області. URL: <http://dnipropetrovska.land.gov.ua/wp-content/uploads/2017/09/%C0%C0%BE%B1%80%8F%D0%B4%B0%BE%D0%BA>.

6. Аналітичний звіт про виконання Антикорупційної стратегії на 2014-2017 роки та Державної програми щодо реалізації засад Антикорупційної стратегії. URL: <https://nazk.gov.ua/sites/default/files/docs/2017/%B0%BC%8F%96%B0%B6%B0%BB%B0%B0%B1%>.

Рошупкін Сергій Вікторович, аспірант кафедри поліцейського права Національної академії внутрішніх справ

ІНОЗЕМНИЙ ДОСВІД РЕГУЛЮВАННЯ ПОРЯДКУ ОДЕРЖАННЯ ПОДАРУНКІВ ПОСАДОВИМИ ОСОБАМИ

У *Франції* одержання подарунку на відміну від України належить до диспозиції кримінально караного діяння та є предметом корупційного злочину, а вартість подарунку повинна становити не більше 35 французьких франків [1]. Цікавим є виключення, яке існує у французькій системі боротьби з корупцією, зокрема, якщо вартість подарунку більша, то особа може прийняти такий подарунок за умови, якщо особа віддасть натомість подарунок на аналогічну або більшу суму, ніж той, який отриманий.

Кодекс управління державною службою у *Великобританії* (розділ 4.1.3) стверджує про «неупередженість» та «добросовісність» стосовно подарунків. Основна думка полягає в тому, що державні службовці у своїй роботі повинні зосередити свою увагу на виконанні службових обов'язків, будь-яке втручання, а також зовнішній вплив на прийняття рішень є неприйнятними [2].

Державним службовцям *Великобританії* заборонено приймати подарунки чи отримувати інші пільги від будь-кого, що може стати загрозою для виконання повноважень державного службовця.

Подарунки державних службовців підлягають декларуванню як такі, що можуть призвести до виникнення конфлікту інтересів. Членом парламенту дозволяється приймати подарунки, пільги чи гостинність, якщо сума вартості не перевищує 140 фунтів стерлінгів. Всі подарунки

підлягають декларуванню, за винятком тих, які дарує сам державний службовець [3].

Розділ 20 німецького Закону про державну службу передбачає певні вказівки щодо цього питання, зокрема публічним службовцям дозволено приймати подарунки вартістю не більше 25 доларів, заборонено приймати подарунки вищої цінності (наприклад, спортивні квитки), розкішні подарунки та подарунки в грошовому еквіваленті [4].

Обмеження, що стосуються витрат на гостинність (подарунки, подорожі, харчування, розваги, серед інших). Кримінальний кодекс **Німеччини** не встановлює кількісних чи якісних обмежень на витрати на гостинність. Однак німецькі суди забороняють навіть невеликі подарунки, якщо такі можуть вплинути на хід прийняття рішень публічними службовцями [5].

Подарунки низької цінності або запрошення в ресторан середнього рівня, як правило, соціально прийнятні. Щоб визначити соціальну прийнятність, слід врахувати конкретні обставини справи та вимоги до конкретної умови.

Зокрема, суд розглядає вигоду, особисту інформацію діючої особи, фінансову цінність послуги та ділові відносини між дарувальником та особою обдаровуваного. В суспільстві Німеччини побутує думка про те, що надання пільг та подарунків, які надаються працівникам чи державним службовцям є соціально неприйнятними. Подарунки та подорожі, які депутати отримують у якості гостя у зв'язку зі своїми мандатами повинні бути задекларовані та передані Президенту Бундестагу, якщо вартість перевищує 200 євро. Члени Бундестагу можуть подати заявку на подарунок, якщо вони заплатять суму, еквівалентну їх вартості [6].

Подарунки державним службовцям заборонено приймати незалежно від їх вартості. Якщо вони повинні отримати подарунок, державні службовці негайно повідомляють про це керівника їх офісу та заявити про отримання подарунка.

Для державних службовців **Норвегії**снують спеціальні правила регулювання отримання подарунків, зокрема Кодекс поведінки державних службовців забороняє приймати подарунок. Про це також свідчать положення розділу 276а Норвезького кримінального кодексу. Розділ 20 забороняє державним службовцям отримувати подарунки, пільги чи інших послуги, які даруються з метою вплинути на прийняття рішень чи вчинення дій чи бездіяльності за рахунок використання службових повноважень державними службовцями [7].

У судовій практиці **Франції** вважається, що будь-яка вигода надана з корумпованим наміром державному службовцю, є хабарництвом, і будь-який подарунок навіть невеликої цінності наданий державному службовцю також може свідчити про корумпований намір та зараховуватися до хабарництва.

Бельгійське законодавство не встановлює обов'язкових порогових значень щодо надання чи отримання подарунків як виявів гостинності. Варто зазначити, що звичайні ділові розваги, такі як

випадкові ділові сніданки, обіди та вечери та інші розваги, пов'язані з бізнесом, є загальноприйнятими, якщо відсутній корумпований намір отримати щось натомість від державного службовця, має ділове призначення, а витрати є розумними. В той час, коли екстравагантні розваги та дорогі подарунки та пропозиції можуть породжувати «презуміцію хабарництва».

Подарунки такого формату, які мають скромну цінність і за умови, якщо такі подарунки є вираженням ввічливості, не є такими, що впливають на об'єктивність та неупередженість державного службовця.

Заборони щодо одержання подарунку в Бельгії існує в межах вартісних витрат, що сукупно становлять розмір від 30 до 50 євро для одного державного службовця. Оплачувані сніданки, обіди та вечери можуть бути допустимими, якщо не перевищують суму 40 євро на один місяць.

У *Данії* державні службовці не мають права давати, вимагати чи отримувати прямо чи опосередковано будь-який подарунок чи іншу вигоду, яка може вплинути на виконання службових функцій, виконання обов'язку чи прийняття управлінського рішення.

В *Румунії* система дарування подарунків регулюється Кодексом про конфлікт інтересів. Державний службовець маючи відповідні службові повноваження, використовує їх задля задоволення власних потреб або потреб членів сім'ї чи родини, а також друзів, створюючи при цьому формування умов виникнення конфлікту інтересів.

Румунський деонтологічний кодекс не дозволяє державному службовцю приймати безпосередньо або опосередковано подарунки чи послуги з метою виконання або не виконання або затягування виконання власних повноважень, прийняття певних рішень чи вчинення певних дій [8].

Список використаних джерел

1. [Eric Lasry ,Sara Koski and Clotilde Guyot-Rechard \(Baker McKenzie France\)Anti-Corruption in France.](https://globalcompliance.com/anti-corruption/handbook/anti-corruption-in-france/) URL: <https://globalcompliance.com/anti-corruption/handbook/anti-corruption-in-france/>
2. Acceptance of gifts, benefits and hospitality. URL: <https://www.gov.uk/government/publications/acceptance-of-gifts-benefits-and-hospitality>
3. Gifts & hospitality. [Global Anti-Bribery Guidance](https://www.antibriberyguidance.org/guidance/9-gifts-hospitality/guidance)Best practice for companies in the UK and overseas. URL: <https://www.antibriberyguidance.org/guidance/9-gifts-hospitality/guidance>
4. Funk, T.. (2014). Germany's Foreign Anti-Corruption Efforts: Second-Tier No More. URL: <file:///C:/Users/1/Downloads/GermanAnti-CorruptionArticle.pdf>.
5. German criminal code. URL: https://www.gesetze-im-internet.de/englisch_stgb.

6. Anti-Corruptionin Germany Global Compliance News URL: <https://globalcompliancenews.com/anti-corruption/handbook/anti-corruption-in-germany>.

7. Bonsing S, Langsted LB. »Undue« gifts for public employees: An administrative and criminal law analyses. I Breaking new ground: Dedicated to Finn Kjærdsdam. 1. udg. Aalborg Universitetsforlag. 2014. s. 180-203

8. Code of Conduct for the Civil Servants. URL: http://rai-see.org/wp-content/uploads/2015/08/Law-no-7_2004-Code-of-Conduct-for-the-Civil-Servants.pdf.

Руденко Софія Віталіївна,

здобувач ступеня вищої освіти бакалавра ННІ № 1 Національної академії внутрішніх справ
Науковий керівник: доцент кафедри фінансового права та фіскального адміністрування Національної академії внутрішніх справ, кандидат економічних наук, доцент ***Грущенко О. А.***

РОЛЬ МАЛИХ, СЕРЕДНІХ І ВЕЛИКИХ ПІДПРИЄМСТВ У ПІДВИЩЕННІ РІВНЯ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ Й ПОДОЛАННЯ КОРУПЦІЇ В ПРИВАТНОМУ СЕКТОРІ

З метою підвищення ефективності діяльності підприємств доцільним є вивчення та систематизація діючих та запланованих можливостей держави, результатом чого буде чітке та лаконічне визначення державної політики, що відповідатиме сучасним умовам їх функціонування.

Вагома роль малих, середніх та великих підприємств у забезпеченні конкурентного середовища, гнучкості національної економіки, зайнятості та доходів населення здобула широке визнання на всіх рівнях та знайшла свій вияв у здійсненні спеціальних заходів державної політики щодо підтримки розвитку бізнесу в Україні [1].

Зазначимо характерні риси малого підприємства: створюються на основі різноманітних форм власності в усіх видах господарської діяльності, зокрема, в роздрібній торгівлі, сфері обслуговування; здатні найоперативніше реагувати на кон'юнктуру ринку, і таким чином надавати ринковій економіці необхідної гнучкості, а саме в швидкій індивідуалізації і диференціації споживчого попиту, прискорення науково-технічного прогресу, розширення номенклатури товарів та послуг; мобілізують значні фінансові й виробничі ресурси населення (у тому числі трудові й сировинні), які за його відсутності не були б використані.

Так, наприклад малі підприємства відіграють важливу роль в економіці розвинутих країн. На їх частку у США припадає близько 50 % валового внутрішнього продукту країни, в Японії - понад 50 %. У вітчизняній промисловості на невеликі підприємства припадає близько 20 % загального обсягу виробництва. Можна зазначити, що на розвиток